

LXXV/11

سنه : ۵

ابول - تشریہ اول ۱۹۲۷

صافی : ۳۲

دارالفنون

حقوق فائزہ لکھنؤ

مقرر ، اقتصادیات

ایکلی آمدہ بر نشر اولنور

مندرجات

قسم مقرر	فوق قضائیه
تورک حاکی قوانینک تشکیلات اساسیہ	توافق ویا عدم توافق تقدیر
حققی حائزیدر ؟	موسیو قرووات (مترجی)
انتفاع حق	م . کمال الدین
اخلاق وظائف مؤیدہ قانونیہ	صدیق سالی
حقوق فائزہ لری وغایہ لری	عبدالحق کمال
	م . کمال الدین
مدرس محمد جلال بک مرحوم	علی کمال
کتابیات	موسیو قرووات (مترجی)
حکم محکمہ لری مقرراندن مالطہ دعواسی	ناصرہ
	سعاد خیری

استانبول — یکی مطبعہ

۱۹۲۷

حقوق فاکولته‌لری و غایه‌لری

حقوقک اکثری بحثلرینی تجدید ایدن مورس هوریونک حال حاضر حقوقنده احراز ایتدیکی موقع قارئلریمزک معلومدر . اونک « دولت نظریه‌سی » نه عائد مطالعاتی یقینده نشر ایده جکز . بو نومرویه درج ایتدیکنز مقاله حقوق عامه عالمی طرفندن خصوصی اوله رق بزه کوندریلمس اولوب بوضورتله کنیدیسی استانبول حقوق فاکولته‌سی حقنده پرورده ایتدیکی علاقه‌ینی کوسترمشدر .

موسیو هوریونک بزه یازدیغی کی ، هنوز نشر ایدلمه‌مش صوک مساعیدنک بر خلاصه‌سی اولان بو مقاله‌سنک درجه اهمیتنی اشارت ایتک لزومسزدر . بومقاله اک عالی مسائلک تعمیق و تدقیق خصوصنه اورثینال بر صورتده مدار اولاجق برفکرک ثمره‌سیدر .

حقوق فاکولته‌لرینک غایه‌لرندن بحث ایتک ایچون موسیو هوریونک دها انی صاحب صلاحیت بر کیمسه اولاماز . کنیدیسی اوزون سنه‌لرجه مشهور تولوز (Toulouse) فاکولته‌سنک بانیسی ورئیس اولمشدر .

*
* *

حقوق فاکولته‌لری نظام اجتماعی پرنسیپلریله حقوقی دائما جانلاندیره‌رق تدریس ایتمکله موظفدرلر . آنجق بو شرطله‌درکه فاکولته‌لر حقوق شناسلر یتیشدیره‌بیلیرلر یوقسه ساده‌جه حقوقی دکل . حقوق‌شناس اجتماعی پرنسیپنه بر قاعده حقوقی ربط ایدمن کیمسه‌در ؛ حقوقی ایسه بر قاعده حقوقی دیگر بر قاعده حقوقی ربط ایتمکله اکتفا ایدر .

ذاتاً حقوق قاعده لریله اجتماعی پرنسپلر آره سنده تخمین ایدلدیکی قدر بر مسافه یوقدر؛
زیرا مدنیت سایه سنده تأسس ایدن نظام اجتماعی پرنسپلری مدنی ملتلرک قواعد حقوقیه لرندن
مله مدر . بو پرنسپلر اولرک موضوعه لریدر .

شو حالده حقوق شناسلر نظام اجتماعینک سربنی اجتماعیاتجیلردن آرمیه جقلردر . بالعکس
اجتماعیاتجیلر حقوق شناسلردن تحصیل علم ایتمه که مجبوردرلر . غریبی شودر که اجتماعیاتجیلر
حقوق سیستمک بر جهته اجتماعی سیستمی احتوا ایتدیکنی ده اول آکلا یا مامشلردر ؛
حالبو که بوتون حقوق قاعده لری وقوعات اجتماعیه نک بر طرز افاده سیدر .

۱ - اجتماعیاتجیلر طرفکیرلک نتیجه سی اوله رق اوکلرنده بولنان مدنی ملتلرک
حقوقدن یوز چوروب روسونک (Rousseau) « حال طبیعی » (l'état de nature)
نظریه سنک اسکی بر خطاسی تحت تأثیرنده اوله رق ، اساس نظام اجتماعینک مدنی ملتلرده
بوزولش بولونماسی اعتباریه اوراده آرانیلمایه جغنی ؛ فقط بونک اک وحشی ، اک ابتدائی ،
بناء علیه « حال طبیعی » به اک یقین ملتلرده تحری ایدیه جکنی ظن ایتدیلر . اجتماعیاتجیلرک
بو طرفکیرلکی ایکی سیدن دولای قابل مدافعه دکلدر .

اولا ، حال حاضرده کی وحشی ملتلرک حقیقه " ابتدائی بر حال طبیعتده اولدیقلرینی هیچ
برشی اثبات ایتیه بور . انسانیتک بدایتدن بری بیکلرجه سنه کذران ایتشدردر . هر خصوصده
زمانک وجوده کتیردیکی تحولاته عشرتلرک مستغنی قالابیلمله لری غیر ممکندر .

بوندن ماعدا ، مشاهده عاملرنده قطعی اولان بر مه تود وارسه اوده منشأرله مشغول
اولماق ده ایدر نظریه سیدر . اشیانک منشألری مشاهده دن قاجارلر . اولر فرضیات
قیلندردر . اکثراً مبدألر انتقال صورتیه واقع اولوب اولرک شاهدلری اورته دن چابوق
غائب اولورلر . جمعیات بشریه نک بر حال طبیعی اولدی ایسه بوکچیجی بر طرزده واقع
اولش و مختلف شیلرک تحت تأثیرنده اورته دن غائب اولمشدر . انسانیتک حال ابتدائیسی
انسانلرک چو جقلرینه بکزر . علم روح (Psychologie) و علم وظائف اعضا (Physiologie)
چو جفک تکامل ایدیجی بر مخلوق اولوب کندیسنه بکزه مهین بالغ انسانی حاضر لادیغنی
طایمشدر . ایلک انسانیت انتقال ایدیجی بر انسانیت اولوب کندیسنه بکزه مهین بوکونکی

مدنی انسانیتی حاضر لامشدر . شو حالده « حال طبیعی » افسانه سنی ترك ايله حال مدنیته رجوع ایتمه لیدر . انسانی تعریف ایتک لازم کلسه بو، چوجنک تعریفی دکل، فقط بالغ بر آدمک تعریفی اولاجقدر . جمعیات بشریه یی واونلرک اساس نظام اجتماعیلرینی تعریف ایتک ایسته نیرسه عصر دیده ، یعنی مدنی جمعیتلرک تعریفی ویرمک مناسب اولور .

۲ — فقط مه تود و عقل سلیمک مسئله یی بویکی طرزده وضع ایدیشی در حال مهم بر نتیجه تولید ایدر .

حال مدنیته (état de civilisation) افکار مدنیه ، دینه ، فلسفه ، معنویه و حقوقیه نظام اجتماعینک برر عاملی اولورلر . نظام اجتماعی آرتیق حال طبیعیه اولدینی کی هانکیسنک دیکرینه تفوق ایتدیکی بیلینه مه یی فردی و معشری شعورلرک بر موازنه سندن عبارت اولمایه جق ؛ بلکه حال مدینتک نظام اجتماعیی فردی ، معشری و مدنی اولق اوزره اوج عاملک تحت تأثیرنده بولوناجقدر . افکار مدنیته یی فردی شعوره منجر اولدینی قید ایدم . هیچ شبهه سز ، بو افکار ذهن بشر و بونک انکشافاتیه ادراک اولونمشدر ؛ فقط ذهن بشر اونلری اشیانک طبیعتندن کائناتک هیئت عمومیه سنده کی مادی و روحی شایتدن اخراج ایتمشدر . شو حالده بونلر آفاقی بر قیمتی حائزدر . جمعیتلرک تشککنده فکرلرک اوینادیقلری رولی بیلیمه یی وارمیدر ؛ ده موقرات جمعیتلر عدالت و حریت کی ده موقرات فکرلر اوزرینه مؤسس دکلیدرلر ؟

حقیقته آفاقی افکار (idées objectives) عاملی هم فردی و هم ده معشری شعوری کچر ، و او مدنی ملتلرک نظام اجتماعیلرینی ضبط و اداره سی آلتنده بولوندورر . او، فردیتجیلک (individualisme) و جمعیتجیلک (Collectivisme) آره سنده کی دائمی مجادله یی هیچ شبهه سز فردیت لهنه حل ایدر . بوتون یو کسک افکار مدنیته ، دین مذهبلری ، روحیات فلسفه لری ، اخلاقی اعتقادات ، حقوقی پرنسیپلر فردیته متمایلدرلر . هپسی برنجی درجه ده فردک سعادتیه مشغول اولیورلر ؛ هپسی انسانک جمعیت ایچون دکل، فقط جمعیتک انسان ایچون وجوده کلدیکی طانیورلر .

حق حقوق دیگر نظاماتدن ایلری کیدیور . چونکه ، یالکز استهداف ایدیان غایه لرله مشغول اولمایوب استعمال ایدلمسی لازم کان واسطه لری آراشیدیره ق بو واسطه لرک فردی اولدیقلرینی بزه بیلدیریور . حقوق پرنسیپلرندن شو نقطه میدان چیقارکه نظام

اجتماعی حرکت و حیادت عبارت اولدجه منفعت شخصیته نك تشویقی ، یعنی حقوق شخصیته نك استعمالی نتیجه سی اوله رق فردی اراده لرله حرکت کلیلر .
حقوق خصوصیه سیستمی پرنسیدلرینک درین برصورتده فردی پرنسیدلر اولدیقلرینه حقو قشاسلرک نظردقتی جلب ایتمکه اولره یکی برشی اوکره تیلمش اولماز . بو پرنسیدلر مقاولانک وتصرف شخصیته نك سر بستینه منجر اولورلر : بونلر اقتصادی نقطه نظردن نظام اجتماعینک دوامنه خادم تشبثان فردیه وصناعیه نك ایکی بویوک واسطه حقو قیه سیدرلر . لکن دولت اوزرینه مؤسس حقوق عامه سیستمی ده آاز فردی دکلدلر . بو ، بوتون اقتصادی قوت اشخاصه منحصر اولمق شرطیه سیاسی قوتک هیچ بر محذور اولمادن هیئت اجتماعیه یه ترك ایدیه یه چکی فکر قطعیسه مستنددر . حق سیاسی قوت بیله جمعیه ویا بونک مؤللربه افرادک جدی بر مراقبه سی اولمادن ترك ایدیه مشدر . بوو مراقبه یی حریت سیاسیه مؤسسه لری سایه سنده قوه دن فعله چیقارلمشدر .

۳ — نظام اجتماعی بی مدینتک ضمان مشترکی عدایمک محذورسز دکلدلر . زیرا حل حاضرده کی مدینتک آزعین معارضلری واردر . نه خارجی ونه ده داخلی وحشی کیمسه لرله مناقشه ایتمکه لزوم یوقدر . هپسیه بو بر قوت مسئله سیدر . فقط بوقورنازجه برمانوره در که بوکا قارشی فکرلری مجهز بولوندیرمق لازمدر . بو مانوره تکامل فکرینه مستنددر . مدینت دنیه جک : فقط بو کونک مدینتی ، بوقه یا ینک کیمی ؟ افکار مدنییه شیمدی یه قدر فردیتی قبول ایتش ؛ استقباله اولنک جمعیتجیلک (collectivisme) رجوع ایتیه جگنی کیمسه تأمین ایدمز . بو حالده دایم مدینت اولاجقدر . حقیقت قطعییه یوقدر . هرشی تکامل ایدر .

استحاله وی بر تکامله بودرلو اینانیشه ، کائانده یکی برشی اولمادیغنی اعلان ایدن ماترک فلسفه لرله اعتراض ایدیه بیلیر : لکن حقیقت ایکیسی یننده در . زیرا غیرقابل اعتراض برطرزده تحولات وقوعه کلیر . ده ا قطعی برنقطه وارسه اوده استحاله سز بر تکامل نظربه سیدر . حقیقه انسانیته تحولات وقوعه کلیر ؛ فقط بونلر بر حیات مخلوقات داخلنده نوعنک حدودینی تجاوز ایتمکسزین وجوده کان بوتون تحولات کی عینی وسعته ده ، یعنی ماهیته درلر . بر نوع انسانی واردر که بو بر جوق چشیدلری میدانه کتیرمک قابلیتده در . وجهاً بر بردن آیری بر جوق عرق شیمدی یه قدر دنیا اولرنده بولونمش واوندن انسان مفهومی وجوده کلشدر . بوصورتله تنوع مدنی میدانه چیقمش واونک

خصوصیتی بوتون عرقلره منسوب انسانلری احتوا ایتک اولمشدر . بومدنیته تنوعی ایکی شیئی اثبات ایدر :

برحیسی ، بونک ترقیاتی الی نهایی دوام ایتیه جکدر ؛ چونکه عقل بشر محقق صورته ثابت اولان نوع انسانیتک چیزدیکی حدودلری تجاوز ایدمز .

ایکنجیمی شودرکه ، بیلین تاریخی البوم ۶۰۰۰ سنه‌بی تجاوز ایدن بحرسفیدمدنیته جنس بشردن اوصاف معنویه سیله بر یوزینه کلن اک شایان دقت تنوعی وجوده کتیرمشدر . مدنیت ، جنس بشردن روحی معناده اک انسانی نمونه‌بی جیقارمشدر . ذاتاً بومدنیتهک اساس فیکرلری انسانیت تسمیه اولونور . آت تیپ اوله رق عرب ویا خالص الدم آت تیپلری موجود ایسه اونک کبی بوکون انسان تیپندن برمدنی انسان وجوده کلمشدر . یالکیز نسل حیوانک اصلاح و تکثیری آت چشیدلری جنسک ویرمک قابلیته بولوندی اک صوک سرعتیه ایصال ایتدی ؛ حال بوکه دیگر بر نوع اصلاح و تکثیر نسل اولان مدنیت انسان چشیدلری جنس بشرک ویره بیله جکی اک یوکسک روحایته دوغرو جیقارمشدر .

هیچ شهره سز مدنیتهک استقامت حرکتی ویاخود مدنیت دیکشدر بیله بیلیر ؛ فقط بوتحول مترقی بر تکامل دکل ، بالعکس روحایتده دون بر آدم تیپک نشوونماسی موجب اولاجندن الحظاظ ویا تدنی تسمیه اولوواجقدر .

دیگر طرفدن ، آتی بر تغیرله نوع انسانیتک فوقنده بر بشر تیپ کورولمیکندن دولایی خیاله قابیلما میدر . انسان ، صنعی شکلر وجوده کتیرمهک باشلادیکی کوندن اعتباراً کندیسنده کی جانلی موادک نمایاتی یکی اشکال ایچون صرف ایتمشدر .

انسان طیاره‌بی ایجاد ایتدیکندن دنیا به اصلا اوچوچی انسان کلیه جکدر . حتی ده قوتلی بر دماغه مالک انسان دوغمایه جقدر . چونکه انسان لسان ، یازی و مطبوع شیرله دماغنک قوتی زیاده لشدیرمشدر . هر شیئک حدودینی تجاوز ایتمهک لازمدر . نه فوق البشرک یکی بر نوعی ونه ده روحی معناده انسانیتک ده یوکسک بر نمونه‌سی قوه دن فعله جیقما سی ممکن اولمایان شیردر . بوضورتله مدنی نظام اجتماعی و حقوق پر نسیپلری قطعی بر صورته تعین ایتمشدر .

تولوز دارالفنونی حقوق عامه مدرسلرندن

مترجی

موريس لهوريو

م . کمال الدین